

İSTANBUL TİCARET ODASI

DIŞ TİCARET ARAŞTIRMA SERVİSİ

MOĞOLİSTAN ÜLKE RAPORU

Güncelleme Tarihi: 9 HAZİRAN 2005
Ülke No: 716

1- GENEL BİLGİLER

- Resmi Adı** : Moğolistan Cumhuriyeti
- Yönetim Şekli** : Moğolistan parlamenter demokrasi ile başkanlık sistemi sayılabilecek bir siyasi yapıya sahiptir. Cumhurbaşkanı halkın oyuyla doğrudan seçilmekte, bununla birlikte yürütme yetkisi tümüyle Bakanlar Kuruluna ait bulunmaktadır.
- Coğrafi Konumu** : Orta Asya'nın kuzeyinde yer almaktadır. Ülke kuzeyde Rusya Federasyonu ile batı, güney ve doğuda ise Çin Halk Cumhuriyeti ile çevrelenmiştir. Ülkenin denize çıkışı ve başka bir ülke ile sınırı bulunmamakla birlikte, kuzey-batı sınırı Kazakistan'a oldukça yakındır ve arada 40 km'lik bir Rusya toprağı bulunmaktadır.
- Yüzölçümü** : 1.566.500 km²
- Nüfusu** : 2.504.000 (2004)
- Nüfus Yoğunluğu** : 2 kişi/km² (2004)
- Başkent** : Ulan Bator
- Önemli Şehirleri** : Darhan, Erdenet, Hovd, Ulaangom, Moron, Olgıy
- Zaman Ayarı** : GMT'den 8 saat ileridir.
- İklimi** : Ülke sert bir karasal iklime sahip bulunmaktadır. Gece ile gündüz, yaz ile kış mevsimleri arasında büyük sıcaklık farkları görülmektedir. Yılın büyük bir bölümü soğuk geçmektedir. Eylül aylarında başlayan kış mevsimi Nisan ayı sonlarına kadar kendini hissettirir. Kış mevsiminde ortalama sıcaklık -40 derece civarında seyretmektedir. Dört ay kadar süren yaz mevsiminde sıcaklık 10 ile 30 derece arasında değişmektedir. Yağışların en çok görüldüğü aylar Temmuz ve Ağustos ayları olmakta ve yıllık yağış miktarının 3/4'ü bu aylarda düşmektedir.
- Resmi Dil** : Ülkenin tamamına yakın bir kısmında Khalkha lehçesi konuşulmakta, ayrıca Rusça, Çince ve İngilizce de yaygın olarak konuşulmaktadır. Türkçe de Moğolistan'da konuşulan yabancı diller arasında önemli bir yer tutmaktadır.
- Din** : Budizm ve Müslümanlık.

DIŞ TİCARET ARAŞTIRMA SERVİSİ

II- EKONOMİK GÖSTERGELER

YILLAR	2000	2001	2002	2003	2004
GSYİH (Milyon \$) (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla)	946	1.016	1.117	1.188	-
Kişi Başi GSYİH(\$)	379	401	437	464	-
Reel GSYİH Büyüme Hızı(%)	1.1	1.0	4.0	5.5	-
Enflasyon (Tüketici fiyatlarıyla, ort. %)	11.8	8.2	1.5	4.6	-
Nüfus (milyon kişi)	2.50	2.53	2.56	2.56	2.50
Para Birimi : Tugrig	1 ABD \$ = 1120 Tugrig (9.1.2005)				
<i>Kaynak: The Economist Intelligence Unit /Country by Country 2005</i>					

III- GENEL OLARAK DIŞ TİCARETİ

MOĞOLİSTAN'IN DIŞ TİCARETİ (Milyon ABD Doları)				
Yıllar	İhracatı	İthalatı	Ticaret Hacmi	Ticaret Dengesi
1996*	424.3	450.9	875.2	-26.6
1997*	451.5	468.3	919.8	-16.8
1998*	316.8	472.4	789.2	-155.6
1999	454.2	512.8	967.0	-58.6
2000	535.8	614.5	1.150,3	-78.7
2001	521.5	637.7	1.159,2	-116,2
2002	524.0	690.7	1.214,7	-166,7
2003	600.2	787.3	1.387,5	-187.1
2004	853.3	1.011,6	1.864,9	-158.3
<i>Kaynak: Mongolian National Chamber Of Commerce & Industry (* Moğolistan Gümrukler Genel Müdürlüğü</i>				

Başlıca İhracat : Çin (%46.6), ABD (%23.3), Rusya (%6.3) ,

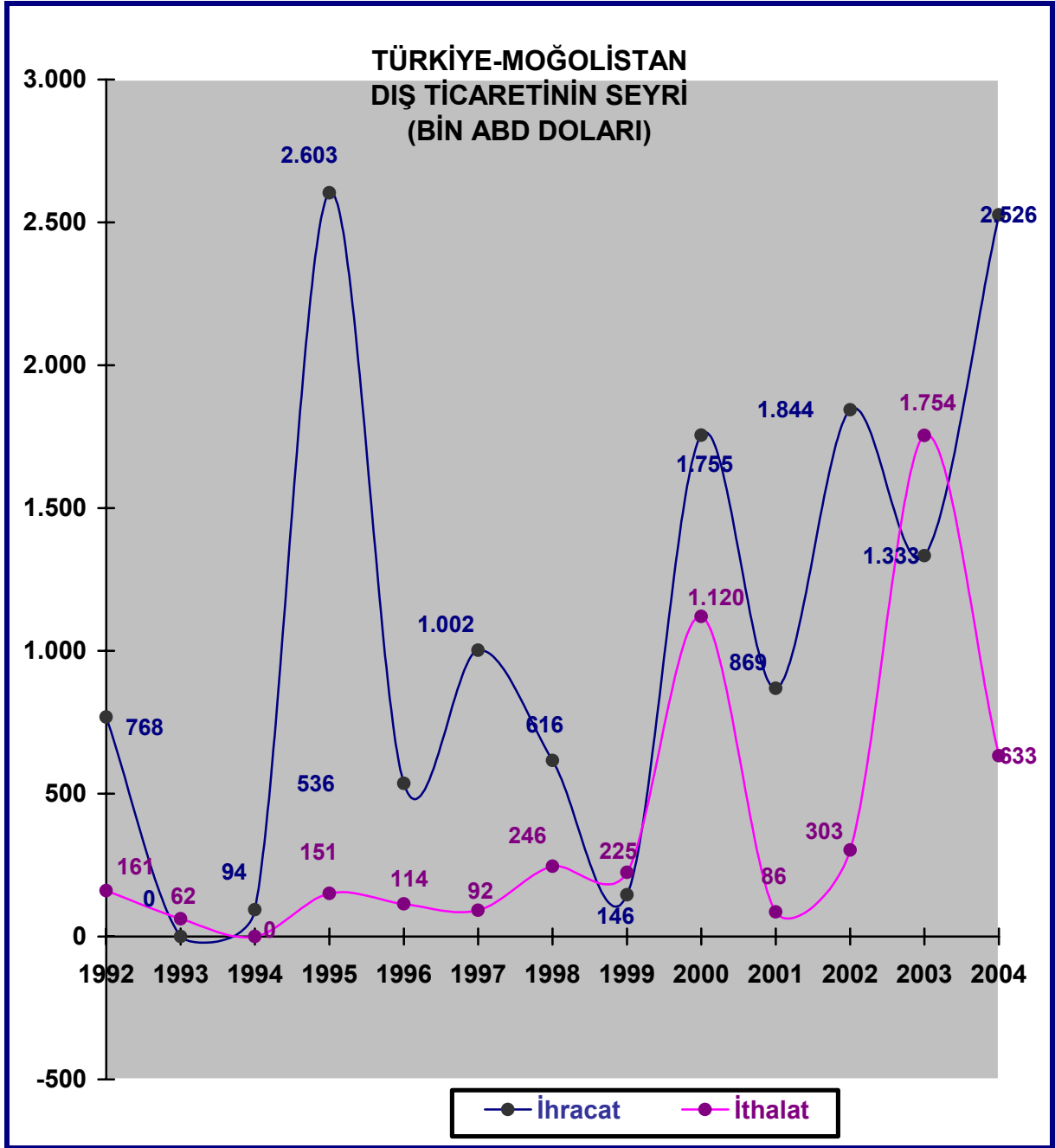
DIŞ TİCARET ARAŞTIRMA SERVİSİ

- Yaptığı Ülkeler** İtalya (%2.1), Japonya (%1.4), Kore Cumhuriyeti (%1.2)
- Başlıca İthalat** : Rusya (%32.6), Japonya (%8.0), Kore Cumhuriyeti (%8.5), ABD (% 2.9), Çin (%24.8).
- Yaptığı Ülkeler** : Rusya (%32.6), Japonya (%8.0), Kore Cumhuriyeti (%8.5), ABD (% 2.9), Çin (%24.8).
- Başlıca İhraç Ürünleri** : Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler, bakır, kaşmir, yün, hayvan postu, demirsiz metaller.
- Başlıca İthal Ürünleri** : Gıda ürünleri, mineral ürünler, kimyasal ürünler, makineler ve donanımları, tekstil ürünleri, ulaştırma araçları ve yedek parçaları

IV-TÜRKiYE İLE TİCARİ İLiŐKİLERİ

TÜRKiYE - MOĞOLİSTAN TİCARİ İLiŐKİLERİ (BİN ABD DOLARI)				
Yıllar	Türkiye'nin İhracatı	Türkiye'nin İthalatı	Ticaret Hacmi	Ticaret Dengesi
1994	94	-	94	94
1995	2.603	151	2.754	2.452
1996	536	114	650	422
1997	1.002	92	1.094	910
1998	616	246	862	370
1999	146	225	371	-79
2000	1.755	1.120	2.914	674
2001	869	86	955	783
2002	1.844	303	2.147	1.541
2003	1.333	1.754	3.087	-421
2004	2.526	633	3.159	1.893

*Ticaret dengesi Türkiye açısından değerlendirilmektedir.
Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü..*

DIŞ TİCARET ARAŞTIRMA SERVİSİ

**TÜRKİYE’NİN BAŞLICA FASILLAR İTİBARIYLA
MOĞOLİSTAN’A İHRACATI (ABD DOLAR)**

Fasıl No	Açıklaması	2004
84	Kazan, makine ve cihazlar, alet ve parçaları	462.402
63	Mensucat mamul diğer eşya, kullanılmış eşya, paçavralar	358.377
34	Sabunlar, yüzey aktif organik maddeler, yıkama-yağlama maddeleri	262.090
17	Őeker ve őeker mamulleri	209.633
85	Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	179.227
94	Mobilyalar; aydınlatma, reklam lambaları, prefabrik yapılar	166.187
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarları	134.106
39	Plastik ve plastikten mamul eşya	122.281
18	Kakao ve kakao müstahzarları	85.638
87	Motorlu kara taşıtları, bunların aksam ve parçaları	65.659

Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü

**TÜRKİYE’NİN BAŞLICA FASILLAR İTİBARIYLA
MOĞOLİSTAN’A İHRACATI (ABD DOLAR)**

Fasıl No	Açıklaması	2003
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarları	154.099
39	Plastik ve plastikten mamul eşya	153.281
84	Kazan, makine ve cihazlar, alet ve parçaları	108.534
94	Mobilyalar; aydınlatma, reklam lambaları, prefabrik yapılar	97.587
34	Sabunlar, yüzey aktif organik maddeler, yıkama-yağlama maddeleri	95.258
73	Demir veya çelikten eşya	76.169
33	Uçucu yağlar, rezinoitler, parfümeri, kozmetikler, vb	75.254
18	Kakao ve kakao müstahzarları	73.235
17	Őeker ve őeker mamulleri	72.359
85	Elektrikli makine ve cihazlar, aksam ve parçaları	49.518

Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü

DIŞ TİCARET ARAŞTIRMA SERVİSİ

TÜRKİYE’NİN BAŞLICA FASILLAR İTİBARIYLA MOĞOLİSTAN’DAN İTHALATI (ABD DOLAR)		
Fasıl No	Açıklaması	2004
05	Hayvansal müstahsallar	624.318
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarları	8.920
Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü		

TÜRKİYE’NİN BAŞLICA FASILLAR İTİBARIYLA MOĞOLİSTAN’DAN İTHALATI (ABD DOLAR)		
Fasıl No	Açıklaması	2003
05	Hayvansal Müstahsallar	1.746.189
51	Yün, kıl, at kılı; bunların iplik ve dokumaları	7.270
25	Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento	1.102
Kaynak: Devlet İstatistik Enstitüsü		

TÜRKİYE’NİN İLK 10 ÜRÜN İTİBARIYLA MOĞOLİSTAN’A İHRACATI (ABD \$)	
ÜRÜN TANIMI	2004
Mefruşat Eşyası (Örülmemiş Sentetik Liflerden)	304.600
Tohum, Hububat, Baklagil Temizleme Makine ve Cihazları	165.600
Sıvanmış/Kaplanmış Kağıt Votka, Keçe, Dokunmamış Mensucat	138.608
Jöleli Şekerler	116.020
Ocaklar (En Az Bir Fırını ve Bir Isıtma Levhası Olanlar)	83.619
Önden Yüklemeli Tam Otomatik Çamaşır Makinesi	69.785
Post, Deri, Köselelerin Hazırlanması/İşlenmesi İçin Makine ve Cihazlar	65.000
Post, Deri, Köselelerin Hazırlanması/İşlenmesi için Makine ve Cihazlar	65.000
Ayakkabı Boya ve Cilaları	64.351
Dizel/Yarı Dizel Yeni Minibüs (Silindir Hacmi< 2500 CM3)	61.090

TÜRKİYE’NİN ÜRÜN İTİBARIYLA MOĞOLİSTAN’DAN İTHALAT (ABD \$)	
ÜRÜN TANIMI	2004
Koyun Türü Hayvanların Orijinal Bağırsakları	624.318
Kadın/Kız Çocuk İçin Hırka Süveter Benzeri Eşya, Yünden (Örme)	8.812
Erkek/Erkek Çocuk Hırka Yelek Benzeri Giyim Eşyası, Sentetik/Suni Lif.	108

Kaynak : DİE

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOĞOLİSTAN
HÜKÜMETİ ARASINDA İMZALANAN BAŐLİCA EKONOMİK VE
TİCARİ ANLAŐMALAR**

- 1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında
Gümrük Hizmetleri Alanında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma
Anlaşması** (Karar Tarihi: 27.12.1999 ve Numarası: 99/13898 ,Resmi
Gazete Tarihi: 15.2.2000 ve Numarası: 23965;)
- 2) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma**
(Karar Tarihi: 18.1.2000 ve Numarası: 2000/157, Resmi Gazete Tarihi:
28.2.2000 ve Numarası: 23978)
- 3) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında
Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve
Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması**
(Karar Tarihi: 7.11.1996 ve Numarası: 96/8886, Resmi Gazete Tarihi:
30.12.1996 ve Numarası: 22863)
- 4) Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında İmzalanan Ticaret,
Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması**
(Resmi Gazete Tarihi: 19 Nisan 1993 ve Numarası: 21557)